

İçindekiler

A. GENEL BİLGİ	2
B. PTT'NİN İŞLEYİŞİ, SAĞLANAN HİZMETLER, İŞLEM TÜRLERİ ve KANALLARI	4
1. Posta Hizmetleri	4
2. Banka Hizmetleri	4
2.1. Havale İşlemleri	4
2.2. Hesap İşlemleri	6
2.3. [Redacted]	
2.4. Bankacılık İşlemleri	8
2.5. Tahsilât İşlemleri	9
2.6. Ödeme İşlemleri	9
2.7. HGS İşlemleri	10
2.8. Sigortacılık İşlemleri	10
2.9. Diğer Ticari İşlemler	10
3. Kargo Hizmetleri	10
4. Diğer Hizmetler	11
C. PTT A.Ş.'YE İLİŞKİN SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI ve TERÖRİZMİN FİNANSMANI RİSKLERİ	12
1. Suç Gelirlerinin Aklanma Riski	12
2. Terörizmin Finansmanı Riski	15
D. 5549 SAYILI KANUN VE İLGİLİ MEVZUAT KAPSAMINDA PTT A.Ş.'NİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	16
E. PTT A.Ş.'NİN FATF (MALİ EYLEM GÖREV GÜCÜ) TAVSİYELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	21
F. PTT A.Ş.'YE İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜK DENETİM İSTATİSTİKLERİ	22
G. TESPİT VE ÖNERİLER	22
1. Yükümlünün Yükümlü Grupları Arasında Yer Almasının Değerlendirilmesi	22
2. Müşterinin Tanınmasına İlişkin Tedbirler	22
3. Şüpheli İşlem Bildirimi Yükümlülüğü	23
4. Uyum Programı Oluşturma ve Uyum Görevlisi Atama Yükümlülüğü	24

A. GENEL BİLGİ

17.07.1953 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6145 sayılı Kanun'la kurulan Türkiye Cumhuriyeti Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi A.Ş.; 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair 4000 sayılı Kanun ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. ve Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü şeklinde yeniden yapılandırılmış olup 4000 sayılı Kanun ile Posta ve Telgraf Tesis ve İşletmesine ilişkin hizmetlerin T.C. Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü (P.İ) tarafından yürütüleceği hükmüne bağlanmış bulunmaktadır.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile değişikliklerinde geçen T.C. Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü (P.İ.) ibareleri, 4502 sayılı Kanunla "T.C.Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü" (PTT) olarak değiştirilmiştir. 2004 yılında ise "PTTBank" olarak tescil edilmiştir.

Ülke genelinde posta hizmetlerinin kaliteli, sürekli, tüm kullanıcılar için karşılanabilir bir ücretle, etkin, rekabete dayalı esaslar çerçevesinde sunulmasını sağlamak üzere posta sektörünün serbestleştirilerek mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaflığı sağlanmış bir sektör oluşturulması ve bu sektörde düzenleme ve denetimin gerçekleştirilmesi ve posta hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu tasarısı hazırlanmış olup tasarı 09.05.2013 tarihinde TBMM Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilmiş ve 23.05.2013 tarihli ve 28655 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile PTT'nin görevleri yeniden düzenlenmiş ve "Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi" adı ile yeniden yapılandırılmıştır.

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yürürlük tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Hazine'ye ait P TT A.Ş. hisselerinin tamamı, Türkiye Varlık Fonuna ¹ aktarılmıştır.

Hazine Müsteşarlığının 2016 yılında yayımlanmış olduğu Kamu İşletmeleri Raporu'na göre PTT A.Ş., 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi olmadığından bir kamu iktisadi teşebbüsü (KİT) niteliğinde değildir. Bu bakımdan Hazine ve Maliye Bakanlığınca² PTT bir kamu iktisadi teşebbüsü olarak kabul edilmeyip söz konusu bakanlıkça PTT A.Ş. diğer kamu işletmeleri kapsamında nitelendirilmektedir. Ayrıca Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklarının 2018 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Tespitine İlişkin 11.10.2017 tarihli ve 2017/10925 sayılı Kararnamenin Eki Karar'da KİT'ler sayılmış olup bunlar arasında PTT A.Ş. bulunmadığından söz konusu kuruluşun bir kamu iktisadi teşebbüsü niteliğinde olmadığı anlaşılmaktadır.

PTT'nin tabi olduğu denetim türleri, şöyle gösterilebilir:

¹ Türkiye Varlık Fonu, Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kuruluş olup başında şu an için Cumhurbaşkanı bulunur, şu an için bu fonun başkan yardımcısı ise Hazine ve Maliye Bakanındır. Türkiye Varlık Fonu, köy tüzel

kişilikleri ve vakıf üniversiteleri gibi Sayıştayın mali denetimine tabi olmayan istisnai birkaç idareden biri olup Türkiye Varlık Fonunun ayrı bir tüzel kişiliği vardır.

² 2018 yılında yürürlüğe giren 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının birleştirilmesi suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı adlı bir bakanlık oluşturulmuştur.

PTT'nin Tabi Olduğu Denetim Mekanizmaları	
a)	İdari denetim PTT'nin idari denetimi, hiyerarşi ve idari vesayet ile yerine getirilir. İdari vesayet ile idari denetimi bir tüzel kişiliği haiz olan PTT'nin ilişkili bir kuruluşu olduğu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı devlet tüzel kişiliği adına yerine getirir.
b)	Mali denetim PTT'nin mali denetimi, Sayıştay tarafından yerine getirilir.
c)	Kamuoyu denetimi PTT'nin kamuoyu denetimi, Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK) ve İnsan Hakları Eşitlik Kurumu gibi kurumlar tarafından yerine getirilir.
d)	Yargısal denetim PTT'nin idari işlemleri ve eylemleri dolayısıyla verdiği zararlar üzerine tazmin sorumluluğu 1982 Anayasamızda düzenlenmiş olup bu tazminin sağlanması yargısal denetim ile olur.

PTT AŞ'ye ilişkin temel mevzuat aşağıda gösterilmiştir.

Posta ile İlgili Mevzuat	6475 Sayılı Posta Hizmetleri Kanunu
	Posta Pulu Satıcıları Yönetmeliği
	7201 Sayılı Tebligat Kanunu
Kargo İle İlgili Mevzuat	Kargo ve Kurye Göndericileri Yönetmeliği
Parasal Posta İle İlgili Mevzuat	PTT Yurtiçi Havale ve Posta Çeki Yönetmeliği
	Posta Çekleri ve Yolculuk Posta Çekleri Tüzüğü
	Yolculuk Posta Çekleri Yönetmeliği

	Yabancı Seyahat Çeklerinin Paraya Çevrilmesi Talimatı
	Yurtdışı Havale ve Ödeme Şartlı İşlemleri Yönergesi

B. PTT'NİN İŞLEYİŞİ, SAĞLANAN HİZMETLER, İŞLEM TÜRLERİ ve KANALLARI

1.Posta Hizmetleri

- a) Yurt içi ve Yurt dışı Posta Hizmetleri
- b) Tebligat Hizmetleri
- c) Telgraf Hizmetleri
- d) Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Hizmeti
- e) Pul Hizmetleri
- f) Diğer Posta Hizmetleri

2. Banka Hizmetleri

Ülkemizde bankacılık hizmetleri Osmanlı dönemine dayanmaktadır. Bu dönemde özellikle Galatalı Bankerler ile para alım-satımı yerine getiriliyordu. Daha sonra kurulan bazı bankalar ile (İstanbul Bankası, Osmanlı Bankası gibi) bu faaliyet türü günümüze kadar ulaşmıştır. PTTBANK her ne kadar ülkemizdeki bankalar gibi faaliyet göstermese de bir bankanın yapabildiği birçok işlemleri yerine getirmektedir. PTT A.Ş., Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nda munzam karşılığı bulunmayan özel düzenlemeler ile faaliyet sürdüren bir kuruluştur. Ülkemizde birçok bankanın Anadolu'da çoğu ilçe düzeyinde şubesi bulunmadığı için bu bankalar müşterileriyle olan ilişkilerini PTT A.Ş. üzerinden yerine getirmektedirler. Bunlar; kredi kartı ödemeleri, kredi verme gibi hizmetlerdir. Bu hizmetleri sunan PTT A.Ş., anlaştığı bankalar ile komisyon üzerinden gelir elde etmektedir.

2.1. Havale İşlemleri

Para transfer maliyetinin daha ucuz olması, ülkenin her köşesinde şube ağının geniş olması, havale gönderimi sırasında yoğun bir prosedüre tabi olunmaması gibi nedenlerden dolayı PTT A.Ş. bünyesinde havale işlemleri yoğun bir şekilde tercih edilmektedir.

PTT A.Ş.'de havale sistemi bir göndericinin herhangi bir PTT işyerinden başka bir PTT işyerine alıcıya ödenek üzere verdiği emirdir. Havale işlemleri yurt içi havale ve yurt dışı havale olmak üzere ikiye ayrılır. Yurt içi havalede, ülke sınırları içerisinde bir PTT iş yerinden diğer bir PTT işyerine gönderilen havaleler gösterilir. Bu gönderilen havaleler TL, EURO VE USD para cinsinden olabilmektedir. Yurt dışı havalede ise yurtdışına posta yolu, UPT (Ucuz Para

Transferi), elektronik ortamda (EUROGIRO) ve Western Union yoluyla havale gönderilmektedir.

Elektronik Havale (EUROGIRO) Hizmeti Verilen Ülkeler

Arnavutluk	Brezilya	Bulgaristan	Fransa	Portekiz
İsviçre	İtalya	Letonya	Macaristan	Polonya
Romanya	Slovakya	Sırbistan	Yunanistan	
Tayland	Ukrayna	Litvanya	İspanya	

Posta Yoluyla Manuel Olarak Hizmet Verilen Ülkeler

Birleşik Arap Emirlikleri	Bosna Hersek	Tacikistan	Gürcistan (faks havalesi)
Suriye	Katar	Kazakistan	Makedonya **
Malezya	Mısır	Moldova	Sudan

** Sadece Türkiye-Makedonya yönünde havale hizmeti verilmektedir.

Ödeme Şartlı Gönderi Hizmeti Yapılan Ülkeler

Arnavutluk	Gürcistan	İspanya	İsviçre
İtalya	KKTC	Macaristan	Mısır
Moldova	Portekiz	Romanya	Yunanistan

Western Union

Azerbaycan	Kırgızistan	Tacikistan
Gürcistan	Özbekistan	Türkmenistan
Kazakistan	Moldova	Belarus
Ukrayna	ABD	Rusya
Çin	Almanya	Fransa
Romanya	Bulgaristan	Fas

2.2 Hesap İşlemleri

PTT'nin bir banka gibi hemen hemen birçok işleri yapabildiğini ifade etmek gerekir. Bu işlere bakıldığında önemli kalem olan posta çeki faaliyet sahasında geniş bir yelpazede hizmet vermektedir. Hesap işlemleri türünde; **posta çeki hizmeti, posta çeki hesap açma, posta çeki yatırma, posta çeki aktarma, posta çeki ödeme, PTT Bank İnternet Bankacılığı, posta çeki –e bildirim** gibi hizmet türleri ile karşılaşılmaktadır. PTT bünyesinde vadeli/vadesiz olarak hesap tipi ayrımı bulunmamaktadır. PTT hesapları vadesiz mevduat hesaplarına benzer şekilde çalışmaktadır. Müşteriler hesaplarına yatırdıkları paraları hesaplarında bekletebilir, başka hesaplara aktarabilir, başka hesaplardan para alabilirler. Vakıf Katılım Bankası aracılığı ile EFT yapabilmektedirler. Bu hesap aracılığı ile fatura borçlarını ödeyebilir, alışverişlerinde tek çekim şeklinde bakiyeleri mevcutsa kullanabilirler. Posta çeki hesabı ile yapılan işlemlere bakıldığında; posta çeki yatırma hizmet türü belirli alt ve üst limit ücretlerle belirlenmiş bir faaliyet türüdür. Müşteriler kendi posta çeki hesabına ücretsiz para yatırabilmektedir. Aynı zamanda bu posta çeklerinden başka posta çeki hesaplarına daha düşük ücretlerle para transferinde bulunabilirler. Müşteri tiplerine göre hesap sayıları ve ayrıntıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

POSTA ÇEKİ HESAP SAYISI					
2020	Gerçek Kişi Hesap Sayısı	Tüzel/Kamu Tüzel Hesap Sayısı	Emekli Hesap Sayısı	Asker Hesap Sayısı	Toplam
Ocak	5.275.054	38.767	2.330.231	185.609	7.829.661
Şubat	5.339.510	39.547	2.330.676	163.621	7.873.354
Mart	5.358.538	40.161	2.335.209	176.722	7.910.630
Nisan	5.417.984	40.165	2.342.312	162.219	7.962.680

2.3 Pttkart ve Pttmatik İşlemleri

PTT AŞ bünyesinde kullanılan PTTKART hizmeti gerçek kişi posta çeki hesap sahiplerinin, hesaplarındaki bakiyeleri banka ATM'lerinden nakit çekim, yurtiçi/yurtdışı alışverişlerde nakit yerine kullanabilmesi ve Pttmatik'lerde nakit çekim ile birlikte fatura ödeme, anlaşmalı Kuruluş ödemeleri, aktarma vb. işlemleri yapabilmelerini sağlayan ödeme aracıdır. PTTKART ve PTTMATİK ile ilgili faaliyet kalemlerden bir tanesi olan ön ödemeli PTT kart, PTT aracılığı ile verilen sosyal yardımların ödendiği karttır. Ön ödemeli PTT kartına sahip olan bireyler bu paralarını ATM'den çekebilir ve alışverişte kullanabilirler. PTT'nin en önemli faaliyet kalemlerinden bir tanesi de olan Pttmatik ile nakit çekim-yatırma, fatura tahsilatı, maaş ödemeleri, HGS bakiye yükleme ve PTTBank işlemleri ile anlaşmalı bankalara ait işlemler 7 gün 24 saat kesintisiz olarak yapılabilmektedir.

PTTMATİK'lerde yapılan işlemler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Posta Çeki Hesabı yatırma, aktarma ve ödeme işlemleri
Posta Çeki Hesabı bakiye sorgulama
PTT Kart şifre değiştirme
Son 10 işlemi görüntüleme ve yazdırma
Emekli Maaşı ve yardım ödemesi
Anlaşmalı banka kredi kartı tahsilatı
Anlaşmalı banka bireysel kredi tahsilatı
ADSL, Doğalgaz, Elektrik, Su, Türk Telekom, GSM fatura tahsilatları

HGS bakiye yükleme, Cep TL yükleme
Harç, bağış yatırma
Mobil havale kabul
Bilgi güncelleme (telefon numarası)

2.4 Bankacılık İşlemleri

PTT AŞ. ülkemizde bulunan diğer bankalardan farklı olarak özel bir statüye sahiptir ve bu statü kanunlar ile düzenlenmiştir. PTT, bir bankanın müşterilerine sunduğu çoğu hizmeti yerine getirebilmekte ve müşteri sayısı her geçen gün artmaktadır. PTT'nin sunduğu bankacılık hizmetler arasında; **kredi kartı ödemeleri, nakit yatırma ve ödeme işlemleri, para transfer işlemleri, bireysel kredi ödemeleri, PTT kredi işlemleri, aracılık işlemleri, efektif ¹ işlemleri** gibi faaliyetler sayılabilir. Bankacılık hizmetlerinden bir tanesi olan nakit yatırma ve ödeme işlemleri ile bireyler anlaşmalı bankalar üzerinden kendi hesaplarına veya başka hesaplara nakit para transferlerinde bulunabilirler.

PTT; Posta Kanunu, Esas Sözleşmesi ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 Sayılı Karar uyarınca efektif alım-satım ve dolayısıyla efektif dönüşürme yetkisine sahiptir. PTT nezdinde döviz bozdurma, Dolar/Euro cinsinden yabancı efektif alımı, konvertibl paraların alım-satımı yapılabilmektedir.

Aşağıdaki tabloda ayrıntısı verilen anlaşmalı bankaların müşterilerinin kredi kartı tahsilatları yapılmaktadır.

Akbank	Burgan Bank	Finansbank
Alternatif Bank	Denizbank	Garanti Bankası
Bank Pozitif	Fiba Bank	Halkbank
HSBC	İngbank	Türkiye İş Bankası
Kuveyttürk	Odeabank	Şekerbank
ICBC	TEB	T. Finans Katılım Bankası
Vakıfbank	Yapı Kredi Bankası	

¹ Türk Parası Kıymetinin Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'ın 2/1-g maddesine göre efektif banknot şeklindeki bütün yabancı ülkeler paralarını ifade ederken 2/1-h maddesine göre döviz (kambiyo) efektif dâhil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev'i hesap, belge ve vasıtaları ifade eder.

Sınır dışında bulunan El Bab, Cerablus, Azez, Mare, Çobanbey, Afrin, Cinderesi, Racu işyerlerimizden de efektif alım-satım işlemleri yapılmaktadır. Buradaki şubeler Hatay, Gaziantep, Kilis PTT Başmüdürlüğüne bağlı Türkiye içi şube olarak görülmekte parmak izi yöntemi ile kimlik tespiti yapılmaktadır. İstanbul Anadolu Yakası, İstanbul Avrupa Yakası ve Antalya PTT Başmüdürlüklerine bağlı işyerlerimizden Rus Rublesi alımı da yapılmaktadır. Aşağıda listelenen konvertibl paraların alım-satımı yapılmaktadır.

Alımı yapılan efektifler;

Amerikan Doları	Kanada Doları
Avustralya Doları	Norveç Kronu
Danimarka Kronu	Avrupa Birliği-Euro
İsveç Kronu	İngiliz Sterlini
Japonya Yeni	Suudi Arabistan Riyali
İsviçre Frangı	Kuveyt Dinarı

Satımı Yapılan Efektifler;

Amerikan Doları
Avrupa Birliği-Euro
Suudi Arabistan Riyali

2.5 Tahsilât İşlemleri

PTT'nin önemli hizmet faaliyetlerinden bir tanesini oluşturan tahsilât işlemleri, içinde birçok kalemi barındırmaktadır. Bunlar; Türk Telekom/İnternet tahsilatları, su tahsilatı ve satışı, vergi/ceza tahsilatları, özel Telekom/ADSL tahsilatı, doğalgaz tahsilatı ve satışı, SGK tahsilatları, GSM tahsilatları, elektrik tahsilatları, diğer tahsilatlardan oluşmaktadır. Müşteriler bu işlemlerini yaparken belirli bir komisyon ödeyerek bu hizmetlerden faydalanabilirler. Ayrıca tahsilât işlemleri yapılırken ister PTT iş yerlerindeki gişelerde isterse ATM'lerde (işlemlerin belirli bir kısmı) bu işlemler yerine getirilebilir.

2.6 Ödeme İşlemleri

PTT son dönemlerde ödeme işlemleri kalemlerini imzaladığı anlaşmalarla artırmıştır. Bu kapsamda PTT nezdinde; SGK maaş ödemeleri, İş-Kur ödemeleri, ASPB ödemeleri, Güvence bedeli ödemeleri, il ve ilçe SYDV ödemeleri, Diğer Ödemeler işlemleri gerçekleştirilmektedir.

2.7 HGS İşlemleri

PTT iş yerlerinde bankacılık, tahsilât, ödeme işlemleri kalemlerinin yanında diğer işlemler diye adlandırılan hizmet faaliyetleri söz konusudur. Bu hizmet faaliyetlerinden bir tanesi de HGS işlemleridir. Müşteriler köprü ve otoyollardan geçebilmek için öncelikle PTT işyerlerine başvurarak HGS kartına yükleme yapmak zorundadır.

2.8 Sigortacılık İşlemleri

PTT'nin sunmuş olduğu bir diğer hizmet faaliyet türü de sigortacılık işlemleridir. PTT, bu hizmet faaliyetlerini doğrudan kendi şirketi üzerinden değil de özel şirketler aracılığı ile yerine getirmektedir. Sigortacılık işlemleri üzerinden yapılan ürün satışları ise; kasko sigortası, zorunlu trafik sigortası, DASK, bireysel emeklilik, eşya sigortası, konut sigortası, cüzdan sigortası gibi ürünler olarak sıralanabilir.

2.9 Diğer Ticari İşlemler

PTT'nin sunmuş olduğu bir diğer ticari işlemlerin altında PTTCell ve E-devlet abonelik ve başvuru işlemleri, bilet satış işlemleri ve ürün satış işlemleri yer almaktadır.

3. Kargo Hizmetleri

Kargo hizmetleri PTT AŞ. içerisinde en önemli sayılabilecek hizmet türlerinden bir tanesidir. PTT yurt içi lojistik hizmetlerini yerine getirirken müşterilerine bazı özel hizmetler sunmaktadır. Bu özel hizmetlere bakılacak olursa; ödeme Şartlı hizmeti, PTT iş yerine teslim hizmeti, ücreti alıcıdan tahsil hizmeti, alma haberli hizmeti, değer konulmuş / sigortalı hizmeti, kontrollü teslim, gidiş-dönüş hizmeti, alıcının kendisine teslim hizmeti, telefon ile bilgilendirme hizmeti, adresten alma hizmeti olarak sıralanabilir. PTT'nin yurt dışı lojistik hizmetlerine bakılırsa; posta kolisi, APG ve TURPEX hizmetlerini sunduğu görülmektedir.

Posta Kargosu: Genel kural olarak, kapsamında haberleşme niteliği taşıyan yazılar bulunmayan, en fazla otuz kilogram ağırlığa veya üç yüz desimetreküp hacme sahip her türlü maddeyi kapsayan yurtiçi gönderilerdir.

Kargo: Kapsamında haberleşme niteliği taşıyan yazılar bulunmayan, otuz kilogram ağırlık veya üç yüz desimetreküp hacmin üzerinde olan gönderilerdir.

Ödeme Şartlı Gönderiler: Alıcıya belli bir para karşılığı teslim edilmesi ve tahsil edilen paranın göndericiye iletilmesi şartıyla postaya verilecek maddeleri kapsayan gönderilerdir.

PTT İş Yerinde Teslim: Alıcının adresi gösterilmeyerek, alıcının adı ve soyadından sonra, sadece "PTT iş yerinde teslim" ibaresi ile varış PTT iş yeri adını taşıyan ve alıcılarının başvurusu üzerine, gönderilerin PTT iş yerinde teslim edilmesi hizmetidir.

Ücreti Alıcıdan Tahsil Edilen Gönderiler: Göndericinin talebine göre, yurt içi kayıtlı gönderilerin, yollama ücreti ile varsa özel hizmetlere ilişkin toplam ücretin, alıcıdan tahsil edilmesi hizmetidir.

Alma Haberli Gönderiler: Gönderilerin alıcısına ya da alıcı adına gönderiyi alabilecek kişilere imza karşılığı teslim edildiğinin göndericiye bildirilmesine "Alma Haber Özel Hizmeti" denir. Alma haber özel hizmetini içeren gönderilerdir.

Değer Konulmuş Sigortalı Gönderiler: Gönderici tarafından kapsamının gerçek değeri esas alınarak beyan edilerek postaya verilmek istenen, posta kargoları ile kargo gönderileri, özel ambalaj veya kapama usulüyle kabul edilebilir. Kaybı, çalınması veya hasara uğraması halinde gönderici tarafından kabulde beyan edilen değere kadar tazminat ödenebilen gönderilerdir.

Kontrollü Teslim: Gönderici talebine istinaden teslim esnasında gönderi kapsamının alıcı tarafından kontrol edilerek teslim alınması hizmetidir.

Gidiş-Dönüş Ücretli Gönderiler: Kayıtlı yurt içi gönderilerin gidiş ve dönüş posta ve özel hizmet ücretlerinin ilk kabulde alınarak, dönüşte ücretsiz olarak kabul edilmesine "Gidiş dönüş ücretli özel hizmeti" denir. Bu ek hizmeti içeren gönderilerdir.

Yurt Dışı Posta Kolisi: PTT'nin, tüm dünya ülkelerine göndericisinin isteğine göre uçak (havayolu) veya yüzey (kara yolu, deniz yolu gibi) yolu kullanılarak sevki sağlanan gönderi hizmetidir. **APG:** Acele olarak alıcısına teslim edilmesi istenilen yurt dışı gönderileri varış posta idareleri ile imzalanan ikili anlaşmalar çerçevesinde 110 ülkeye verilen öncelikli hizmettir. (Acele Posta Servisi)

TURPEX: Müşteriler; evrak, doküman, hediyeelik eşya, uluslararası bedelli-bedelsiz ve geçici ihracat eşyalarını, fuar ve sergilerde tanıtılmak üzere ürün ve yayınları TURPEX gönderisi olarak postaya vererek yurt dışına gönderebileceklerdir. Turpex PTT A.Ş.'ye ait gönderi olup, PTT'nin sorumluluğunda alıcılarına ulaştırılmaktadır.

4. Diğer Hizmetler

Pul ve Filateli Hizmetleri: Resmi pul, posta pul satışı yapılan hizmetlerdir.

Kişisel Pul Hizmetleri: Bu uygulama kapsamında gerçek ve tüzel kişiler tarafından gönderilen görsel objeler pul olarak basılacak ve gerek hatıra amaçlı gerekse postada kullanılabilir. Söz konusu objeler (kuruluş yıldönümünü kutlamak, belli bir olayı anmak, ticari bir ürünün tanıtımını yapmak, doğum günü, evlilik yıldönümü, anneler günü, babalar günü, mezuniyet töreni, hatıra, v.b.) amaçlı olabilmektedir.

KEP (Kayıtlı Elektronik Posta Hizmetleri): 05.03.2018 tarihinde yürürlüğe giren "İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" doğrultusunda, 06/12/2018 tarih ve 30617 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Tebligat Yönetmeliği kapsamında 01.01.2019 tarihinden itibaren elektronik yolla yapılan tebligat hizmeti Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) üzerinden yapılmaktadır.

PTT A.Ş.'nin işlemlerini yerine getirmede kullandığı işlem kanalları, şu tablo ile gösterilebilir:

PTT A.Ş.'nin İşlem Kanalları

Kanal adı	Kanal açıklaması
Şube	Fiilen şubeye gelinerek yapılan işlemler, şubelere faks gönderilerek, telefon edilerek yahut yazılı talimat gönderilerek yapılan işlemler ile bankaların merkez ve operasyon birimlerince yürütülen işlemlerdir.
ATM	ATM kanalıyla yapılan işlemlerdir.
Online	İnternet üzerinden yapılan işlemlerdir.
UPT	Herhangi bir PTT iş yerine başvurarak yurt dışına UPT ile yapılan havale işlemleridir.
EUROGIRO	Herhangi bir PTT iş yerine başvurarak yurt dışına EUROGIRO vasıtasıyla elektronik ortamda yapılan havale işlemleridir.
Western Union	Herhangi bir PTT iş yerine başvurarak yurt dışına Western Union yoluyla yapılan havale işlemleridir.
Posta kargosu	Genel kural olarak, kapsamında haberleşme niteliği taşıyan yazılar bulunmayan, en fazla otuz kilogram ağırlığa veya üç yüz desimetreküp hacme sahip her türlü maddeyi kapsayan yurtiçi gönderilere dair işlemlerdir.
Kargo	Kapsamında haberleşme niteliği taşıyan yazılar bulunmayan, otuz kilogram ağırlık veya üç yüz desimetreküp hacmin üzerinde olan gönderilere dair işlemlerdir.
Telefon	Telefon bankacılığı üzerinden yapılan işlemlerdir.
Sistem	Banka bilgi işlem sistemi tarafından gerçekleştirilen işlemlerdir.

C. PTT A.Ş'YE İLİŞKİN SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI ve TERÖRİZMİN FİNANSMANI RİSKLERİ

1. Suç Gelirlerinin Aklanma Riski

PTT A.Ş. nezdinde yüz yüze olmayan işlemler (Pttmatik vasıtasıyla hesaba para yatırılması, hesaptan para çekilmesi ve EFT, havale işlemleri gibi) ve işlem hacmi yüksek işlemlerin yerine getirilebilmesi karapara aklama açısından bir risk oluşturmaktadır.

PTT A.Ş. nezdinde gerçekleştirilen işlemlerden aklama ve terörün finansmanı suçları açısından en fazla risk teşkil eden işlemler Western Union işlemleridir. Denetimlerin zayıf olduğu PTT şubelerinde Western Union kullanılarak para transferleri yapılmaktadır. Para transferleri için üst limit belirlenmiş olsa da özellikle terörün finansmanı için yüksek tutarlı paralara ihtiyaç duyulmamaktadır.

PTT A.Ş.'nin bankacılık işlemleri kapsamında;

- Müşterinin işlemin amacı ya da işleme konu fonun kaynağı hakkında açıklama yapmakta zorlanması veya bilgi vermekten kaçınması,
- Hesap sahiplerinin, hesabına yatırılan veya hesabında bulunan para konusunda yeterli bilgi sahibi olmaması,
- Görünürde birbirinden bağımsız hareket eden müşterilerin; aynı adres, telefon ve benzeri iletişim bilgilerini vermesi, aynı lehtarlar havale göndermesi, aynı amirlerden havale alması veya açtıkları hesaplarda imza yetkisini aynı kişi ya da kişilere vermesi,
- Müşterinin kimlik ibraz etmeksizin veya geçerli kimlik belgesi olmaksızın sahte, hayali olduğundan şüphe duyulan isimle hesap açtırmaya, işlem yapmaya veya başkaları adına veya hesapları üzerinden işlem yaptırmaya teşebbüs etmesi,
- Müşterilerin bildirim prosedürlerinden kaçınmak amacıyla işleme konu parayı birden fazla hesaba, havaleye veya nakde bölmek suretiyle işlem yapması veya buna teşebbüs etmesi,
- Müşterinin hesaplarında; hayat standardı, işi ve gelir seviyesi ile ilgisi kurulamayan dikkat çekici meblağlara tekabül eden (sık sık düşük tutarlı veya tek işlemde yüksek tutarlı) nakit çekme veya yatırma işlemlerinin gözlenmesi,
- Hesaba yatırılan nakdin, parçalar hâlinde ve makul açıklama yapılmaksızın yurt içi veya yurt dışındaki başka bir hesaba transfer edilmesi veya belli bir dönem bu tür işlemler yapıldıktan sonra hesabın uzun süre hareketsiz kalması,
- Hesap açma amacı konusunda görünürde ekonomik sebepleri olmayan ve haklarında yeterli bilgi bulunmayan kişi ve kurumların yüksek miktarda nakitle hesap açtırmaları,
- Aynı kişilerce farklı PTT iş yerleri vasıtasıyla veya bir PTT iş yerine aynı anda gelen kişiler tarafından aynı hesaba parça parça nakit yatırılması,
- Müşterinin bilinen mesleği ve faaliyetleri, gelir kaynakları ve gelir düzeyi ile ilgisi kurulamayan, dikkat çekici sıklıkta ve tutarda yurt içi veya yurt dışı elektronik fon transferleri yapılması,
- Müşteri adına hareket eden bir kişi tarafından, bu müşteriyle hiçbir ticari bağlantısı olmayan kişi veya ülkelerle elektronik transferler yoluyla döviz üzerinden işlemler gerçekleştirilmesi,
- Bir hesaba, açıldıktan kısa bir süre sonra yüksek tutarlı havaleler gelmesi ve gelen paralarla ilgili olarak uzunca bir süre herhangi bir işlem yapılmaması,

gibi işlemleri ile karapara aklamaya yol açabilecek birçok durum var olup bu bakımdan PTT'nin bankacılık hizmetinin karapara aklama bakımından yüksek bir risk taşıdığı anlaşılmaktadır.

32 sayılı Karar ile Posta Kanunu hükümleri uyarınca PTT A.Ş., efektif alım-satımı ve dönüştürme işlemlerini yerine getirebildiğinden PTT'nin efektif işlemleri kapsamında;

- PTT nezdinde kısa bir zaman dilimi içerisinde kimlik tespit zorunluluğu gereken limitin çok az altındaki tutarlarda döviz alım-satım işlemlerine ilişkin taleplerin tekrarlanması,
- Dikkat çekici miktarlarda döviz alım veya satım işlemi yapılması, dövizin farklı bir dövizle değiştirilmesi,
- Küçük banknotlar hâlinde ve olağan sayılamayacak miktarda paranın, büyük banknotlarla değiştirilmesi,
- Konvertibl olmayan (veya sık kullanılmayan) yüksek miktarda dövizin, başka bir döviz veya Türk Lirasına çevrilmek istenmesi,

gibi birçok işlemi sebebiyle karapara aklama riskini ortaya çıkarabilmektedir. Bu bakımdan PTT A.Ş.'nin efektif işlemleri suç gelirlerinin aklanmasını kolaylaştırabilecek nitelikte olabilmektedir.

Ayrıca PTT A.Ş., sigortacılık faaliyetlerini yerine getirdiğinden, PTT'nin sigortacılık işlemleri kapsamında;

- Müşterinin şahsı, işi veya serveti ile makul bir ilgisi bulunmayan bir riski sigorta ettirmek için başvuruda bulunması,
- Müşterinin genel durumu ve mali profiliyle bağdaşmayan yüksek miktartlı ve tek primli poliçe talep etmesi,
- Müşterinin başka şirketlerden de poliçeleri olduğunu söylemesi (veya bunun tespit edilmesi) ve bu durumun müşterinin mali profili ile uyumsuzluk göstermesi,
- Müşterinin açıkça ilgisiz olduğu anlaşılın üçüncü bir taraf adına sigorta poliçesi satın almayı önermesi veya sigorta tazminatının söz konusu tarafın hesabına transfer edilmesinin talep edilmesi veya açıkça ilgisiz olduğu anlaşılın üçüncü taraf adına lehdar değişikliği istenilmesi,
- Müşterinin sık sık ve makul bir açıklaması olmaksızın lehdar değişikliği talep etmesi,
- Küçük miktartlı ve düzenli ödemeye dayalı poliçeye sahip olan müşterinin poliçenin kalan primlerini aniden peşin ödeme ile kapatması veya önemli miktarda yükseltme teklifinde bulunması ya da yüksek tutarlı yeni bir poliçe satın alması,
- Müşterinin, makul bir nedeni olmaksızın ve önemli oranda maddi kayba uğrayacağını bilerek, poliçenin vadesinden önce geri ödenmesini istemesi,
- Geçmişte genelde küçük miktartlı poliçeler yapan müşterinin aniden yüksek meblağlı bir poliçe yapması,
- Müşterinin poliçe primlerinin sürekli müşteri ile görünürde alakasız olan kişi/kişiler tarafından ödenmesi,
- Birden fazla düşük meblağlı poliçeler yaptırıp kısa bir süre sonra hepsinin ödenmesinin talep edilmesi,
- Müşterinin poliçe primlerinin dikkat çekici derecede farklı kişiler tarafından ödenmesi,
- Müşterinin poliçe bedelinin üzerinde ödeme yapıp hemen ardından iade talep etmesi,

- Poliçe kapsamında sigorta edilen kişi ile sigorta ettiren kişi(ler) arasındaki ilişkinin makul görünmemesi,
- Yüksek meblağlı poliçe yaptırıp sözleşme yürürlüğe girmeden cayma süresi içerisinde iptal edilip iadesinin talep edilmesi veya küçük meblağlı poliçeler ile bu eylemin tekrarlanması,
- Müşterinin yapılacak sigortanın getirilerinden çok iptal koşullarını araştırması ve öğrenmek istemesi veya sigortanın getirileri ile ilgilenmiyor görüntüsü vermesi,
- Müşterinin kendi mesleği veya faaliyet alanı ile alakasız bir konudaki riski, sorumluluğu veya emtiayı sigortalatmak istemesi,

gibi işlemleri sebebiyle karapara aklama riski ortaya çıkabilmektedir. Bu bakımdan PTT A.Ş.'nin verdiği sigortacılık hizmeti, karapara aklamayı kolaylaştırıcı nitelikte olabilmektedir.

2. Terörizmin Finansmanı Riski

Her ne kadar yasal finansal sistemin terörün finansmanı amacıyla kullanılmasının önlenmesi için ülkeler tarafından bazı tedbirler alınsa da bankacılık işlemlerinin hâlen terör örgütleri tarafından para göndermek amacıyla kullanıldığı açıktır. Bu noktada terörün finansmanı açısından önem arz eden husus, ödeme sistemleri ile dünyanın diğer ucuna kolaylıkla ve hızlı bir şekilde para transferinin mevcut olmasıdır.

Terör eylemlerinde kullanılmak üzere gerçekleşen para transfer işlemleri bankacılık sistemi aracılığıyla kolaylıkla yapılabilmektedir. Gerçekleştirilen para transferlerinin büyüklüğü terörün finansmanı açısından önemli değildir, çünkü terör örgütleri tarafından küçük tutarlı işlemler de yapılmaktadır.

FATF'in terörün finansmanına ilişkin 16'ncı Tavsiyesi kapsamında da elektronik transferler ile ilgili olarak, ülkelerin, finansal kuruluşlarca gerçekleştirilen yurt içi ve yurt dışı fon transferleri ve bunlarla ilgili mesajlara ilişkin, havaleyi yapan kişinin isim, adres, hesap numarası gibi bilgilerinin (işlemin izini sürmeyi mümkün kılan) kayıt altına alınmasını sağlayacak gerekli önlemleri almaları gerektiği belirtilmiştir. Bu alınan bilgilerin, transfer veya ödemeler zincirindeki mesajlarda bulunması zorunludur. Ayrıca, havaleyi yapan kişinin bilgilerini tam olarak içermeyen şüpheli fon transferlerinin izlenmesi ve incelenmesi gerekmektedir.

PTT A.Ş. nezdinde gerçekleştirilen işlemlerden, terörün finansmanı açısından şüpheli sayılabilecek özelliklere sahip işlemler aşağıdaki gibidir.

- Kimlik tespiti ve bildirim yükümlülüğü gerektirmeyecek şekilde eşik tutarın biraz altında düşük miktarlarda gerçekleştirilen elektronik transferler,
- Transferi gerçekleştiren veya adına işlem yapılan kişinin kimlik bilgilerinin belirtilmediği elektronik transferler,

- Fonların toplanmasının hemen ardından veya kısa bir süre sonra, söz konusu fonların yabancı kişilere gönderilmesi amacıyla kâr amacı gütmeyen kuruluşların veya ticari ve bireysel hesapların kullanıldığı elektronik transferler,
- Üçüncü kişiler tarafından müşteri adına döviz üzerinden işlem yapılan elektronik transferler,
- Üçüncü kişiler tarafından, müşteri adına hiçbir ticari bağlantısı olmayan kişi veya ülkelerle gerçekleştirilen işlemler,
- Bir terör örgütü ile bağlantılı olduğu bilinen gerçek ve tüzel kişiler adına hesap açılması, havale veya elektronik fon transferleri yapılması,
- Üçüncü kişilerce döviz değişimi yapılarak, terörizm ve kaçakçılığın yoğun olarak görüldüğü veya vergi cenneti olarak bilinen ve müşteriyle açık iş bağlantısı olmayan ülkelere müşteri adına fon transfer edilmesi.

Ayrıca elektronik transferler sırasında transferi yapan kişiye ait kimlik ve adres bilgilerinin tam olarak alınması ise, eğer kişi hakkında uluslararası bir terörün finansmanı araştırması yapıyorsa gerekli olan bilgilere, uzun bir araştırma gerekmeksizin kolaylıkla ulaşılmasını sağlayacaktır.

Sonuç olarak; yurt içi veya yurt dışı gerçekleşen elektronik transferlere ilişkin bilgilerin kayıt altına alınması ve şüpheli transferlerin mali istihbarat birimlerine bildirilmesiyle terör örgütü üyeleri arasında gerçekleştirilen transferlerin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Elektronik transfer işlemleri ile ilgili alınacak tedbirlerin artırılmasıyla, bu sistemin terör örgütleri tarafından kullanımı zorlaştırılarak, yasal mali sistemin temiz kalması amaçlanmaktadır. Diğer yandan terör örgütleri tarafından da özellikle kredi kartı dolandırıcılığı finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile sıklıkla kullanılmaktadır. Kredi kartları açısından bu riskin ortadan kaldırılması amacıyla belli bir limitin üzerinde transfer edilen döviz ve paraya ilişkin bildirim zorunluluğu gibi bir uygulamanın kredi kartlarına da getirilmesi faydalı olacaktır.

D. 5549 SAYILI KANUN VE İLGİLİ MEVZUAT KAPSAMINDA PTT A.Ş.'NİN

YÜKÜMLÜLÜKLERİ

PTT A.Ş. Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik'in (Tedbirler Yönetmeliği) 4/1 maddesinin (i) bendi gereği yükümlü olarak belirlenmiştir. 5549 sayılı Kanun ile ilgili mevzuat kapsamında aşağıda belirtilen yükümlülükler tabidir.

- Müşterinin tanınmasına ilişkin yükümlülükler (kimlik tespiti ve diğer tedbirler)
- Şüpheli işlem bildirim (ŞİB) yükümlülüğü
- Muhafaza ve ibraz yükümlülüğü
- Bilgi ve belge verme yükümlülüğü
- Uyum programı oluşturulması

- Devamlı bilgi verme yükümlülüğü
- Şüpheli işlem bildirimini ifşa edilmemesi yükümlülüğü
- Elektronik tebligat

Buna göre; “müşterinin tanınması yükümlülüğü” kapsamında 5549 sayılı Kanunun 3’ncü maddesinde tanımlanmış kimlik tespiti gereği PTT A.Ş., *kendileri nezdinde yapılan veya aracılık ettikleri işlemlerde işlem yapılmadan önce, işlem yapanlar ile nam veya hesaplarına işlem yapılanların kimliklerini tespit etmek zorundadır.*

Bir yükümlümüz olarak PTT A.Ş. ve buna bağlı olan şube, acente, ticari vekil ve benzeri birimler; Tedbirler Yönetmeliği’nin “Kimlik tespiti” başlıklı 5’inci maddesine göre;

- a) Tedbirler Yönetmeliği’nin 3/1-i maddesine göre sürekli iş ilişkisi tesisinde tutar gözetmeksizin,
- b) İşlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı yirmibin TL veya üzerinde olduğunda (PTT iş yerleri nezdinde yapılan havale işlemleri aynı finansal kuruluş içinde gerçekleştiğinden, PTT’nin havale işlemleri yirmibin TL veya üzerinde bir tutardaki işlemler kapsamında kimlik tespitine tabidir.) ,
- c) Elektronik transferlerde işlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı ikibin TL veya üzerinde olduğunda (PTT ile bir finansal kuruluş arasında gerçekleştirilen EFT’ler iki farklı finansal kuruluş arasında gerçekleştiğinden, PTT’nin EFT’leri ikibin TL veya üzerinde bir tutardaki işlemler kapsamında kimlik tespitine tabidir.),
- d) Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda tutar gözetmeksizin,
- e) Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe olduğunda tutar gözetmeksizin, kimliğe ilişkin bilgileri almak ve bu bilgilerin doğruluğunu teyit etmek suretiyle müşterilerinin ve müşterileri adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğini tespit etmek zorundadır.

Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar, Tedbirler Yönetmeliğinin üçüncü bölümünde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Müşterileri arasında hesap açılması, kredi veya kredi kartı verilmesi, kiralık kasa gibi hizmetler nedeniyle sürekli bir iş ilişkisi tesis edildiği görülmektedir. Tedbirler Yönetmeliğinin 3/1 maddesinin (i) bendinde, “sürekli iş ilişkisi” kavramına yer verilmiş ve niteliği itibarıyla devamlılık unsuru taşıyan iş ilişkisi olarak tanımlanmıştır.

Diğer yandan; Tedbirler Yönetmeliği’nin 3/1 maddesinin (f) bendinde, PTT bankacılık faaliyetleriyle sınırlı olarak “finansal kuruluş” olarak tanımlandığı görülmektedir.

Tedbirler Yönetmeliği’nin 4/1 maddesinde PTT A.Ş. bir yükümlümüz olarak tanımlandığından PTT A.Ş. Tedbirler Yönetmeliği’nin “Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar” başlıklı üçüncü bölümünde düzenlenen tedbirlerin tümüne tabi olarak gözükür ancak PTT’nin bankacılık faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere “finansal kuruluş” olarak belirlenmesi sebebiyle bankacılık faaliyetleri ile sınırlı iş ve işlemler dışında posta ve kargo hizmetleri gibi işlemlerinde PTT

A.Ş., Tedbirler Yönetmeliği'nin "Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar" başlıklı üçüncü bölümünde sadece finansal kuruluşlara yönelik düzenlenen aşağıdaki tedbirleri uygulayamaz:

- Müşterinin başkası hesabına hareket edilip edilmediğine ilişkin yazılı beyanının alınması (Tedbirler Yön. 17/1 maddesi),
- Müşterinin tüzel kişi olması durumunda, ilgili ticaret sicil memurluğu kayıtlarına başvurmak veya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin veri tabanından sorgulama yapmak suretiyle kendilerine sunulan tescil belgelerinde yer alan bilgilerin güncelliğini ve doğruluğunu teyit edilmesi, (Tedbirler Yön. 7/5 maddesi) ,
- Teknolojik risklere karşı alınan tedbirler (Tedbirler Yönetmeliği'nin 20'nci maddesi),
□ Üçüncü tarafa güven ilişkisine yönelik tedbirler (Tedbirler Yönetmeliği'nin 21'inci maddesi)
- Muhabirlik ilişkisine yönelik tedbirler (Tedbirler Yönetmeliği'nin 23'üncü maddesi) □
Elektronik transferlere ilişkin tedbirler (Tedbirler Yönetmeliği'nin 24'üncü maddesi),
□ Riskli ülkelerle ilişkilere yönelik tedbirler (Tedbirler Yönetmeliği'nin 25'inci maddesi) □
Sıkılaştırılmış tedbirler (Tedbirler Yönetmeliği'nin 26/A maddesi).

PTT A.Ş., ayrıca, sürekli iş ilişkisi haricinde, faaliyetlerinin özelliği gereği müşterileri ile yüz yüze gelmeden gerçekleşen işlemleri de mevcuttur. Tedbirler Yönetmeliği'nde; bu hâllerde gerçekleştirilen işlemlerde aşağıdaki ilave tedbirlerin uygulanması gerektiği düzenlenmiştir. □ Risk temelli yaklaşımla izlemek amacıyla gerekli tedbirlerin alınması, (Tedbirler Yön. 19/1 maddesi),

- Yeni ve gelişen teknolojilerin getirdiği imkânların aklama ve terörün finansmanı amacıyla kullanılması riskine karşı özel dikkat gösterilmesi ve bunu önlemeye yönelik uygun tedbirlerin alınması, (Tedbirler Yön. 20/1 maddesi),
- Yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan sistemleri kullanarak gerçekleştirilen hesaba para yatırma, hesaptan para çekme ve elektronik transfer gibi işlemlere özel dikkat göstermek, müşterinin mali profiline ve faaliyetlerine uygun olmayan veya faaliyetleriyle ilgisi bulunmayan işlemleri yakından izlemek, tutar ve işlem sayısı limiti belirlemek de dâhil uygun ve etkili tedbirlerin alınması, (Tedbirler Yön. 20/2 maddesi),
- Riskli ülkelerde yerleşik gerçek ve tüzel kişiler, tüzel kişiliği olmayan teşekküller ve bu ülkelerin vatandaşları ile girecekleri iş ilişkilerine ve işlemlere özel dikkat gösterilmesi, görünürde makul hukuki ve ekonomik amacı bulunmayan işlemlerin amacı ve mahiyeti hakkında mümkün olduğu ölçüde bilgi toplanması ve bunların kayda geçirilmesi, (Tedbirler Yön. 25/1 maddesi),
- "Özel dikkat gerektiren işlemler", "teknolojik risklere karşı tedbir alınması" ve "riskli ülkelerle ilişkiler" kapsamındaki işlemler ile risk temelli yaklaşım çerçevesinde tespit edilen yüksek riskli durumlarda, riskle orantılı olarak Tedbirler Yönetmeliğinin 26/A

maddesinde belirtilen tedbirlerin bir veya birden fazlasının ya da tamamının uygulanması. (Tedbirler Yön. 26/A maddesi).

Diğer yandan; müşteri ile PTT A.Ş. arasında sürekli iş ilişkisi tesisi akabinde gerçekleşen müteakip işlemlerde, örneğin hesap açıldıktan sonra 2.000 TL üzerinde EFT işlemi gerçekleştirmek gibi, kimlik tespitinin nasıl yapılacağı Tedbirler Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesi ve 5 No.lu MASAK Genel Tebliği'nde düzenlenmiştir. Buna göre; daha önce usulüne uygun olarak kimliği tespit edilenlerin sürekli iş ilişkisi kapsamındaki yüz yüze yapılan müteakip işlemlerinde, kimliğe ilişkin bilgiler alınarak yükümlüde bulunan bilgilerle karşılaştırılmalı ve karşılaştırma sonrasında ilgili evraka işlemi yaptıran gerçek kişinin ad ve soyadı yazılarak, imza örneği temin edilmelidir.

Bu kapsamda ayrıca Tedbirler Yönetmeliği'nin "Müteakip işlemlerde kimlik tespiti" başlıklı 16'ncı maddesinde "yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan sistemleri kullanarak gerçekleştirilen müteakip işlemlerde müşteri kimliğinin doğrulanmasına ve kimlik tespiti kapsamındaki bilgilerin güncel tutulmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınacağı" düzenlenmiştir. Yönetmelik'in "Teknolojik risklere karşı tedbir alınması" başlıklı 20'nci maddesinde ise, "finansal kuruluşların yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan sistemleri kullanarak gerçekleştirilen hesaba para yatırma, hesaptan para çekme ve elektronik transfer gibi işlemlere özel dikkat göstermek, müşterinin mali profiline ve faaliyetlerine uygun olmayan veya faaliyetleriyle ilgisi bulunmayan işlemleri yakından izlemek, tutar ve işlem sayısı limiti belirlemek de dâhil uygun ve etkili tedbirleri almak zorunda olduğu" hükme bağlanmıştır. Konuya ilişkin diğer bir düzenlemeye 5 No.lu MASAK Genel Tebliği'nde yer verilmiş ve "finansal kuruluşların, elektronik ortamda yüz yüze gerçekleştirilmeyen işlemler bakımından güvenli iletişim ağlarının kullanılması, işlem talep eden veya talimat veren kişinin kimliğini ve yetkisini tespiti ve doğrulamaya yarayan şifrelerin kullanılması da dahil gerekli tedbirleri almak zorunda oldukları" belirtilmiştir.

"Şüpheli işlem bildirim yükümlülüğü" kapsamında, 5549 sayılı Kanununun 4'üncü, Tedbirler Yönetmeliği'nin 27/2 ve 13 Sıra No.lu MASAK Genel Tebliği'nin 4/1 maddeleri gereği; PTT A.Ş. kendileri nezdinde veya aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheli gerektirecek bir hususun bulunması halinde bu işlemleri Başkanlığa bildirmek zorundadır. Şüpheli işlem bildirim yükümlülüğüne ilişkin esaslar, Tedbirler Yönetmeliğinin dördüncü bölümünde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Şüpheli işlem bildirim; gerçek kişi yükümlünün bizzat kendisi, tüzel kişi yükümlünün kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği bulunmayanların yöneticileri veya bunlar tarafından yetkili kılınanlar, uyum görevlisi atanmış yükümlülerde ise bu görevliler tarafından yerine getirilmelidir. Yönetmelik'in 28/2 maddesinde ise şüpheli işlemlerin, işleme ilişkin şüphenin olduğu tarihten itibaren en geç on iş günü içinde Başkanlığa bildirileceği düzenlenmiştir. 13 Sıra No.lu MASAK Genel Tebliği'nin "Uyum görevlisi atanması zorunlu olan yükümlülerde bildirim" başlıklı 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin,

şüpheli işlemleri uyum görevlisi aracılığıyla bildirim yükümlülüğü bankacılık faaliyetiyle sınırlı olup diğer faaliyetleriyle ilgili olan şüpheli işlem bildirim yükümlülüğünün de uyum görevlisi vasıtasıyla yerine getirilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir. Bu bakımdan PTT A.Ş.’nin bankacılık faaliyetleri hariç diğer faaliyetleri dolayısıyla şüpheli işlem bildirimleri PTT nezdinde hâlihazırda var olan uyum görevlisi vasıtasıyla Başkanlığımıza bildirilebilir.

Ayrıca “bilgi ve belge verme yükümlülüğü” kapsamında, 5549 sayılı Kanunun 7’nci ve Tedbirler Yönetmeliği’nin 31’inci maddesi gereği, PTT A.Ş. *Başkanlık ve denetim elemanları tarafından istenilecek her türlü bilgi, belge ve bunlara ilişkin her türlü ortamdaki kayıtları, bu kayıtlara erişimi sağlamak veya okunabilir hale getirmek için gerekli tüm bilgi ve şifreleri tam ve doğru olarak vermek ve gerekli kolaylığı sağlamakla yükümlüdür.* Bilgi ve belge verme yükümlülüğüne ilişkin esaslar Tedbirler Yönetmeliğinin beşinci bölümünde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

PTT A.Ş., “muhafaza ve ibraz yükümlülüğü” kapsamında ise 5549 sayılı Kanunun 8’inci ve Tedbirler Yönetmeliği’nin 46’ncı maddesi gereği, *bu Kanunla getirilen yükümlülüklerle ve işlemlerine ilişkin her türlü ortamdaki; belgeleri düzenleme tarihinden, defter ve kayıtları son kayıt tarihinden, kimlik tespitine ilişkin belgeleri ise son işlem tarihinden itibaren sekiz yıl süreyle muhafaza ve istenmesi halinde yetkililere ibraz etmekle yükümlüdür.* Muhafaza ve ibraz yükümlülüğüne ilişkin esaslar Tedbirler Yönetmeliğinin sekizinci bölümünde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

PTT A.Ş., ayrıca, 5549 sayılı Kanunun 5 nci maddesi kapsamında, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesi için, bu Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere gerekli uyumun sağlanması amacıyla, risk temelli bir yaklaşımla bankacılık faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere “**uyum programı**” oluşturmak ve bu kapsamda “uyum görevlisi” atamak zorundadır. Yükümlülerin uyum programı oluşturmaları ve uyum görevlisi atamalarına ilişkin usul ve esaslar Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmelik’in 5’inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda oluşturulacak uyum programının aşağıdaki tedbirleri içermesi gerekmektedir.

- a) Kurum politikası ve prosedürlerinin oluşturulması,
- b) Risk yönetimi faaliyetlerinin yürütülmesi,
- c) İzleme ve kontrol faaliyetlerinin yürütülmesi,
- d) Uyum görevlisi atanması ve uyum birimi oluşturulması,
- e) Eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- f) İç denetim faaliyetlerinin yürütülmesi.

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmelik’in (Uyum Yönetmeliği) “Uyum görevlisinin atanması”

başlıklı 16'ncı maddesinin 2'nci fıkrasına göre bankacılık faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere uyum programı atayacak olan PTT A.Ş. uyum görevlisi, bu görevinin yanı sıra satış, pazarlama ve iç denetime ilişkin görevleri üstlenemez.

PTT A.Ş., "Devamlı bilgi verme yükümlülüğü" kapsamında 5549 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi gereği, taraf oldukları veya aracılık ettikleri işlemlerden Bakanlıkça belirlenecek tutarı aşanları Başkanlığa bildirmek zorundadır.

"Elektronik tebligat yükümlülüğü" kapsamında, 5549 sayılı Kanunun 9/A maddesi gereği, 5549 sayılı Kanun ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun uygulanması kapsamında yapılacak tebligatların, 7201 sayılı Tebligat Kanununun 7/A maddesinde düzenlenen elektronik tebligata ilişkin usullere bağlı olmaksızın, elektronik ortamda tebliğ edilmesi ve tebligata elektronik ortamda cevap verilmesi gereklidir.

Bunun yanı sıra 5549 sayılı Kanun'un 4/2 ve Tedbirler Yönetmeliği'nin 29/1 maddesine göre yükümlüler, Başkanlığımıza şüpheli işlem bildiriminde bulunduğu veya bulunacağını, yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanları ile yargılama sırasında mahkemeler dışında işleme taraf olanlar dâhil hiç kimseye açıklayamaz.

E. PTT A.Ş.'NİN FATF (MALİ EYLEM GÖREV GÜCÜ) TAVSİYELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele etmek ve mali sistemin bu amaçla kullanılmasını önlemek amacıyla yürütülen uluslararası girişimler aklama/TF ile mücadelede son derece önemlidir. Bu girişimlerin temel hedefi ülkelere bu mücadelede yön çizmek ve uluslararası iş birliğini sağlamaya çalışmaktır. FATF tavsiyelerinin en fazla hitap ettiği yükümlü kesiminin finansal sektör olduğu açıktır. Bu bakımdan PTT A.Ş. her ne kadar finansal kuruluş olmasa da, Parasal Posta Daire Başkanlığı nezdinde yapılan işlemler çoğunlukla bankacılık işlemleri olmak üzere sigortacılık ve aracılık işlemlerinden oluşmaktadır. Aklama/TF suçlarında gerek ülkemizde gerekse de uluslararası mevzuatta bankacılık işlemlerinin araç olarak kullanıldığı açıktır. AB Direktiflerinde, FATF Tavsiyelerinde, Wolfsburg Prensiplerinde, Basel Komitesi bildirelerinde, BM ve Avrupa Konseyi Sözleşmelerinde ve de Egmont Grubu düzenlemelerinde bankacılık sisteminin suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine yönelik ilkeler yer almaktadır. Anılan uluslararası organizasyonlarca bankacılık sistemine bu kadar önem verilmesinin nedeni, bankacılık sisteminin finansal piyasalardaki ağırlığıdır. PTT A.Ş.'nin günümüz itibarıyla gerçekleştirdiği bankacılık alanı ile sınırlı faaliyetlerine bakıldığında, bu faaliyet hacmine her geçen gün yenilerinin eklendiği ve çeşitlendiği görülmektedir. Bu bakımdan uluslararası yükümlülükler açısından PTT A.Ş.'nin, yükümlü grupları arasında yer almasının yerinde olduğu düşünülmektedir.

F. PTT A.Ş.'YE İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜK DENETİM İSTATİSTİKLERİ

Yükümlülük denetimi faaliyetleri, 5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata göre münferiden veya bir denetim programı kapsamında yürütülmektedir. 2013 yılı programlı yükümlülüklere uyum denetimi kapsamında 93 adet yükümlü nezdinde denetim başlatılmış olup, denetim; kimlik tespiti, ŞİB, uyum programı oluşturulması ve münhasıran uyum görevlisi atanması yükümlülükleri yönünden gerçekleştirilmiştir. PTT A.Ş. Parasal Posta İşletmesi Daire Başkanlığı da uyum programı kapsamında 2013 programlı yükümlülüklere uyum denetimine dâhil edilmiş, yükümlünün eğitim konularına ilişkin olarak çeşitli eleştirilerde bulunulmuş ve eksikliklerin giderilmesi için süre verilmiştir.

Yine 2014 yılı programlı yükümlülüklere uyum denetimleri kapsamında 90 adet yükümlü nezdinde denetim başlatılmış olup PTT A.Ş. Ankara-Ulus ve İstanbul-Sirkeci şubeleri de ŞİB yükümlülüğü kapsamında 2014 yılı programlı yükümlülüklere uyum denetimine dâhil edilmiştir. Bu denetimde PTT personelinin kimlik tespiti ve ŞİB yükümlülüğü konusundaki farkındalık düzeyinin düşük olması ve bu kapsamda etkin programın bulunmaması eleştirilmiştir. Bu eksikliklerin giderilmesi için süre verilmiştir. PTT A.Ş. 2016 yılından sonra programlı denetime tabi tutulmamıştır.

Programlı Yükümlülükler Uyum Denetimleri	
2013 yılı	2014 yılı
93 adet yükümlü nezdinde	90 adet yükümlü nezdinde

G.TESPİT VE ÖNERİLER

1. Yükümlünün Yükümlü Grupları Arasında Yer Almasının Değerlendirilmesi

PTT A.Ş.'nin sunmuş olduğu hizmetlerin çeşitliliği, işlem hacimleri ve bunlardan elde edilen gelirler birlikte değerlendirildiğinde PTT A.Ş.'nin yükümlü gruplarının arasında yer almasının uygun olduğu değerlendirilmektedir. PTT A.Ş. özellikle sunduğu bankacılık, sigortacılık ve aracılık hizmetleri kapsamında Tedbirler Yönetmeliği'nde sayılan diğer yükümlü gruplarının iş alanlarında da faaliyet göstermektedir. Ayrıca şube sayısına bakıldığında da yurt genelinde oldukça yaygın bir ağa sahip olduğu görülmektedir. Bu bağlamda yükümlü gruplarının arasında yer alması tabiidir.

2. Müşterinin Tanınmasına İlişkin Tedbirler

Sunmuş olduğu hizmet çeşitliliğine bakıldığında kimlik tespiti önem arz etmektedir. Posta Hizmetleri Kanunu kapsamında sayılan PTT A.Ş. faaliyetlerine (özellikle bankacılık faaliyetleri) ilişkin olarak 5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uyumunun saplanması ve gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerektiği düşünülmektedir.

PTT A.Ş. nezdinde yüz yüze olmayan işlemler (Pttmatik vasıtasıyla hesaba para yatırılması, hesaptan para çekilmesi ve EFT, havale işlemleri gibi) ve işlem hacmi yüksek işlemlerin yerine getirilebilmesi karapara aklama ve terörizmin finansmanı riskin artırıyor olup bunu önlemek adına;

- Müşterinin tanınması kapsamında müşteri ve müşteri işlemlerinin sıkı bir şekilde takip edilmesi,
- Risk esaslı yaklaşım ile yüksek riskli grupların belirlenerek bunlara yönelik sıkılaştırılmış tedbirlerin uygulanması,
- Yapılan işlemlerin gerçek faydalanıcısının² ortaya çıkarılmasına yönelik ek önlemlerin alınması,
- PTT A.Ş.'nin tabi olduğu yükümlülük denetim sayısı ve denetim yapıldığı yıl sayısı sıklığı az kaldığından, PTT'nin merkez ve şube birimlerine yönelik yükümlülük uyum programı kapsamında veya münferiden yapılacak olan yükümlülük denetimlerinin artırılması,

önem arz etmektedir.

3. Şüpheli İşlem Bildirimi Yükümlülüğü

PTT A.Ş.'nin yerine getirdiği bankacılık, sigortacılık ve efektif işlemleri gibi işlemleri kapsamında ŞİB'e konu olabilecek birçok işlem türü bulunmaktadır. Ayrıca günümüz teknolojik çağında PTT A.Ş.'nin geniş yelpazede sunduğu ve yeni sunmayı planladığı birçok hizmetin teknolojik ve müşteriler tarafından suiistimal edilme bakımından aklama kapsamında yüksek risk taşıdığı/taşıyacağı göz önüne alındığında, PTT'nin Uyum Yönetmeliği'nde tanımlanmış hizmet³ ve müşteri riskine⁴ yüksek düzeyde maruz kalabileceği anlaşılıyor.

PTT A.Ş.'nin faaliyetlerine bakıldığında çeşitli sektör faaliyetlerinde yer alan işlemleri yapabildiği görülmektedir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde en fazla ŞİB göndermesi gereken yükümlüler arasında olması beklenmektedir. Bankalar ile kıyaslandığında sayı bakımından önemli bir fark vardır. Eksikliklerin tamamlanması bakımından hem personelin eğitimi hem de farkındalığın artması gerektiği düşünülmektedir.

² Tedbirler Yönetmeliği'nin 3/1-h maddesine göre gerçek faydalanıcı, yükümlü nezdinde işlem gerçekleştiren gerçek kişileri, adına işlem yapılan gerçek kişi, tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde bulunduran ya da bunlar üzerinde nihai nüfuz sahibi olan gerçek kişi veya kişileri ifade eder.

³ Uyum Yönetmeliği'nin 3/1-c maddesinde düzenlenmiş olan hizmet riski; yüz yüze yapılmayan işlemler, özel bankacılık, muhabir bankacılık gibi hizmetler veya gelişen teknolojiler kullanılarak sunulacak yeni ürünler kapsamında maruz kalınabilecek riski ifade eder.

⁴ Uyum Yönetmeliği'nin 3/1-d maddesinde müşteri riski; müşterinin faaliyet gösterdiği iş kolunun, yoğun nakit kullanımı, yüksek değerli malların alım satımı veya uluslararası fon transferlerinin kolayca gerçekleştirilmesine imkân vermesi; müşterinin ya da müşteri adına veya hesabına hareket edenlerin, suç gelirlerinin aklanması veya terörün finansmanı amacıyla hareket etmesi sebebiyle yükümlülerin suiistimal edilmesi riskini ifade eder.

4. Uyum Programı Oluşturma ve Uyum Görevlisi Atama Yükümlülüğü

PTT A.ř. bankacılık işlemleri ile sınırlı olmak üzere uyum programı oluşturmak zorundadır. Sunmuş olduğu hizmet eřitleri ve hacimlerine bakıldığında bu yükümlülüğün yerinde olduğu tabiidir. Ancak bankacılık sektörü ile kıyasladığımızda uyum görevlilerinin yeterince aktif olmadığı görülmektedir. Bu bakımdan gerekli eğitimlerin sağlanarak farkındalığın artırılmasının önem arz edeceği düşünülmektedir. On-site ve off-site denetimlerin bu bağlamda önemli olacağı değerlendirilmektedir.